

A 15 ÉVES TANULÓK OECD PISA 2015 TESZTELÉSÉNEK EREDMÉNYEI

A PISA tesztelések során Szlovákia az eddigi részterületek mellett (olvasási és szövegértési készségek, matematikai, természettudományi és pénzügyi ismeretek) bekapcsolódott az OECD PISA – 2015 felmérés további részterületén végzett tesztelésbe is, melynek célja feltérképezni, hogy az egyén mennyire képes egy adott csoport tagjaival együttműködve megoldani az előtte álló problémát, vagyis hogyan tud csoportmunkában aktív tagként dolgozni. Sajnos a szlovákiai 15 éves diákok ebben a felmérésben is csak átlagon aluli eredményt voltak képesek elérni.

E részterület besorolása a PISA felmérések témaköreibe mindenekelett azért vált aktuálissá, mert az OECD országok oktatási rendszerében – főként a természettudományi tantárgyak tanításában – egyre nagyobb hangsúllyal van jelen a tanulók tudatos kutatási aktivitásra való nevelése, valamint a projekt- és csapatmunka végzéséhez szükséges készségek fejlesztése. Ezen követelmények teljesítéséhez azonban már nem elegendő csak a szükséges szaktudással felvér-

tezni a tanulókat, hiszen az eredményes csapatmunkához elengedhetetlenül szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen azokkal a készségekkel, jártasságokkal, amelyek nélkül szinte képtelen sikeresen együttműködni az adott csapattal egy feladat közös megoldásában. Ugyancsak fontos követelmény a kritikus gondolkodás megfelelő szintre való fejlesztése is. Ezeket a változásokat főként a munkaerő-piac változó követelményei generálták, és az iskola kötelessége mindezt felkészíteni a tanulókat. Napjainkban tehát nemcsak lexikális tudással kell felvértezni a fiatal nemzedék tagjait, hanem olyan kompetenciákkal, készségekkel és jártasságokkal is. Ezek nélkül szinte biztosan hátrányba kerülnek akkor, amikor az életben boldogulni szeretnének, amikor a képességeiknek, illetve az elképzeléseiknek megfelelő munkahelyre szeretnének bekerülni. E készségek között kiemelkedő fontosságú, hogy minden probléma nélkül képesek legyenek eredményesen dolgozni egy csapat, egy szakmai csoport, egy közösség tagjaként a rájuk váró feladat, probléma megoldásában.

A SZLOVÁKIAI 15 ÉVES TANULÓK EREDMÉNYEI AZ ADOTT PROBLÉMA CSOPORTMUNKÁBAN VALÓ MEGOLDÁSÁBAN

A feladatsor összeállító e részterület tesztelésekor az OECD országok diákjainak teljesítményét 500 pontban standartizálták, ám a szlovákiai diákok átlageredménye csak 463 pont volt, tehát a mi tanulóink a statisztikai kimutatók szerint jóval az OECD átlaga alatt teljesítettek. A szlovákiaiak teljesítménye csak a chilei, a görög és az izraeli diákok eredményével volt megközelítőleg azonos szinten, tőlük gyengébben már csak a mexikói és a törökországi diákok szerepeltek. A tesztelés kizárólag elektronikus úton és interaktív módon történt. A diák a feladatok megoldásakor egy fiktív csoport tagja volt, és együtt kellett működnie a csoport szintén fiktív tagjaival, akiknek a válaszait, javaslatait, megjegyzéseit a számítógép generálta. Alapvető feladata volt, hogy a probléma megoldásához szükséges – javasolt és elfogadott – részfeladatokat ossza meg a csoport tagjaival, keresse és javasolja a megoldáshoz vezető

stratégiát, eljárásokat és konkrét lépéseket, és azok sikeres alkalmazásával teljesítse a feladatot – tehát oldja meg a problémát. A válaszok, a megoldások eltérő szintjei alapján a tanulók négy tudásszintbe kaptak besorolást. Az 1. szinten azok a diákok rekedtek, akik a feladatokat csak sok problémával és rendkívül igénytelenül, szinte önálló ötletek nélkül oldották meg, tehát szinte kizárólag csak a társaik javaslataira, ötleteire támaszkodtak. A 2. szintet elérők képesek saját maguk is hozzájárulni a csoporttársak munkájához – de csak a közepesen igényes feladatok megoldásában. A 3. szinten lévők olyan feladatok közös megoldásába is aktívan bekapcsolódnak, amelyek komplex megoldási eljárásokat és következetes együttműködést igényelnek a csoport tagjaitól. A 4. szint már azt jelentette, hogy a tanuló képes a csoport tagjaival szorosan és magas színvonalon együttműködve sikeresen megbirkózni a bonyolult, igényes feladatokkal is.

A szlovákiai tanulók eredményei egyértelműen jelzik, hogy iskoláink milyen szintű képességekkel ruházzák fel diákjaikat. A teljesítmények százalékos analízise után ugyanis a következő állapot tárul elénk: diákjaink 9,5%-a még az 1. szintbe bekerüléshez szükséges pontszámot sem volt képes elérni (az OECD átlaga 5,7%). Ugyanakkor a 4. szintet csak a 2,7%-uk érte el, míg az OECD államok diákjai közül ezt a minősítést a tesztelték 7,9%-a érdemelte ki. Az 1. szint alatt teljesítő diákjaink többsége szakközépiskolában – nem érettségivel végződő képzési szakon –, illetve alapiskolában tanul, a 3. és a 4. szintet pedig főként a gimnáziumokban tanulóknak sikerült elérniük. Általánosan érvényes, hogy a lányok leginkább az egymás közötti kapcsolatokra fókuszálva próbáltak megbirkózni a feladatokkal, a fiúk azonban szinte kivétel nélkül a csoportmunkát igyekeztek előnyben részesíteni. Ugyancsak általánosan érvényes, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben élő tanulók nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a csoportmunkának, míg a magasabb szociális

és jobb gazdasági körülmények között élők többre becsülik a kölcsönös kapcsolatokat. Ezek az eltérések statisztikai szempontból is nagyon jelentősek, és a tesztelésben résztvevő minden OECD ország diákjaira egyaránt jellemzőek.

Azok a tanulók, akik a véleményükre, állásfoglalásukra kérdező kérdőívekre azt válaszolták, hogy egyetértenek azzal az állítással, mely szerint „Örülök a társaim sikerének“, illetve „Mindig figyelembe veszem, hogy másokat mi érdekel“, szinte kivétel nélkül jobb eredményeket értek el a természettudományi ismeretek és a feladatok csoportmunkával történő megoldása terén, mint azon társaik, akik ezekkel az állításokkal nem értettek egyet. Ugyancsak sokkal eredményesebbek voltak azok, akik a „Szeretek együttműködni a társaimmal“ véleményt érezték a sajátjuknak, míg az ellenkező véleményt vallók inkább a gyengén teljesítők közé tartoztak.

Az OECD PISA tesztelés ezen részterületébe, amely a csoportmunka sikeres végzéséhez szükséges készségek szintjét mérte fel, a világ 52 országa kapcsolódott be teljesen önkéntesen, hiszen érdekelte őket, milyen szinten képesek a megszabott korosztályú tanulóik csoportmunkában megoldani az előttük álló problémákat. Összesen 123 412 tizenöt éves tanuló tette ezt a világ 52 országából. Szlovákiában erre a tesztelésre 2015 április végén került sor, 292 iskola 1856 diákja részvételével – közöttük természetesen magyar tanítási nyelvű iskolák is szerepeltek. A tesztelést a Szabványosított Mérések Nemzeti Intézete (Národný ústav certifikovaných meraní – NÚCEM) szervezte. A teszteléssel kapcsolatos részletes információk a NÚCEM weboldalán az alábbi címenek találhatók: Prvé výsledky z oblastí timového riešenia problémov z pohľadu Slovenska v štúdiu PISA 2015, Uvoľnená úloha z oblastí riešenia problémov: XANDAR (A PISA 2015 felmérésről készült tanulmány Szlovákia szemszögéből – a problémák csoportmunkával történő megoldása).

AZ ISKOLAÜGYI MINISZTERIUM ÚJ HIVATALVEZETŐJE MARIO SCHRENKEL

A Szlovák Köztársaság kormánya 2017. november 21-én Mario Schrenkelt nevezte ki az iskolaügyi minisztérium hivatalvezetőjévé, ugyanis Lukaš Machala, a nevezett hivatal előző vezetője erről a tisztségről lemondott. Ing. Mario Schrenkel előző munkahelyi beosztásában vezérigazgatóként irányította a Nemzeti Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Központot, melynek hatáskörébe tartozott a mezőgazdasági szakágazatban működő kutatási szervezetek irányítása is. Az új hivatalvezető a Comenius Egyetem Nemzetgazdasági Karán szerzett egyetemi végzettséget. Sokéves irányítási tapasztalatokkal rendelkezik, hiszen a bankszektorban, a termelési és kereskedelmi szakágazatokban is felső szintű menedzserként és igazgatóként tevékenykedett.